

Dobosi Bea

HAJÓPADLÓ

[MINDEN KIS NESZ]

2021-04-15 | MINDEN KIS NESZ, NOVELLA

A Papuska halálát megelőző héten földöntúli árnyak jelentek meg az utcakövön. Úgy változtatták az alakjukat, mint az amőbák: kinyújtották apró állábukat, felkúsztak a villanyoszlopokra, a házfalakra, a temetőkapura. Résztvételenül bekebelezték a

ravatalozót. Délben kövér pelyhekben eleredt a hó.

Papuska teájában fakóbarna vonalak örvénylettek. Mamuska úgy nézte őket, mint aki ki akarja olvasni belőlük a jövőt. Az ajtó üvege előtt meglebbent a pertlin lógó csipkefüggöny, amikor bevitte a tálcát a nagyszobába. Az öreg hajópadló megnyikordult, a porcelán csészealjon csilingelt a kiskanál.

leszegett fejjel

A hajópadlón csak Papuska tudott nesztelenül járni. Tomóval a küszöbről figyeltük, ahogy finoman leteszi a sarkát, majd a talpa külső élén előregördíti lábfejét. Hajlott háttal, leszegett fejjel lépdelt, mint aki lopni készül.

A szoba közepén természetellenes testtartásban megállt. Amikor visszanezgett, arcát túlvilági fény ragyogta be.

Mamuska édeskés szagot hozott a nagyszobából. Kétszer megrántotta a rézkilincset, majd szokatlan mozdulattal a combjába törölte a kezét. Mostanában nagyokat sóhajtott, amikor leült a konyhaasztalhoz, és nem tűzte kontyba hosszú, fehér haját. A tincsei egy szőnyeg összetapadt rojtjaira emlékeztettek. Szerintem úgy nézett ki, mint egy angyal, Tomó szerint, mint egy boszorkány.

Tomó később váltig állította, hogy a változás tavasszal kezdődött. Amikor Papuskát megszállta a nyugtalanság. Naphosszat nesztelenül mászkált a házban, mint a kísértetek, és hangsúlytalanul mormolt. Tomó szerint idegen nyelven mondott varázsigét vagy imát. Ne beszélj, dohogott Mamuska, keresztet rajzolt a kenyérre, és kibontotta fehér haját.

Aztán Papuska lefeküdt a kihúzható ágyra. A csíkos dunyha elnyelte a testét. Mamuska bambusztálcán hordta be neki a diabetikus kekszet, a rücskös narancsot, az emésztést segítő teát. Esténként Papuska reszkető keze megfeketedett, ráncos arca beleveszett a homályba. A sötét kisimította a táskákat a szeme alatt, és átszínezte a májfoltokat a halántékán.

Azon a tavaszon a vén diófa alatt nem nőtt ki a fű. A kacsák hápogása nem visszhangzott az üres ólban, a homokozóként használt traktorgumira repedések rajzoltak titokzatos mintát. A régi hinta leszakadt, Tomó arccal a földre esett. Az orra

vére eleredt, a metszőfogából letört egy darab. Mamuska a bicikli csomagtartóján tolt be a kórházba.

Mivel senki sem gondozta, elvadult a kert. A betonjárda hézagaiban különös növények nőttek, cakkos szélű leveleik között duruzsolt a szél. Mamuska marokra fogva tépte ki őket, aztán egész délután a konyhában csörömpölt. Tomóval befogtuk az orrunkat. Keserű szag terjengett, és gomolygott a piszkos gőz.

Az öreg kutya a bokrok között feküdt a porban. Ha elment valaki a rácsos utcaajtó előtt, fejét felemelve ellenségesen morgott. A mohos kőfal tövében apró állatok motoztak. Nem láttuk őket, de tudtuk, hogy keresnek valamit. Hirtelen fejmozdulattal félredobálták a törékeny faleveleket, kapirgálták az avart.

szellemlámpán énekelt

Mamuska kitette az aranyszínű petróleumlámpát a fehérre meszelt kútkávéra. Ha fúj a szél, a csorba búra szellemlámpán énekelt. Mamuska állította, hogy a lámpában gonosz szellem lakozik. Ha leszáll az éj, előjön, és hátát meggörbítve, karmát kimeresztve, sárgán izzó szemmel körülnéz. Álmunkban elrabolja a lelkünket.

Unalmamban addig forgattam a lámpán a kis kereket, amíg kijött a kanóc. Tomóra fogtam. Mamuska hol fenyegetőzött, hol könyörgött, hogy ne hazudjak neki. Azt mondta, az ördög bújt belém. A kutat zöld deszkákból összeszögelt fedél takarta, a keresztben fekvő lécből hiányzott egy darab. A festék alatt látni lehetett a fa vastag szálkáját és erezetét.

Éjszakánként nem tudtunk aludni. A sötétben felerősödtek a neszek, baljósan nyikorogtak az ágyrugók, pattogtak a bútorok, csilingelt az üvegcsillár. Felmásztunk az ablak alatt álló, lakkozott ágyneműtartóra, felhúztuk a térdünket, és a hátunkra terítettük a dunyhát. Hallottuk, ahogy az apró állatok felrebbennek a kőfal tövéből. Szárnyaik csattogása a földbe vágott ásó hangjára emlékeztetett.

Mamuska kitiltott minket a nagyszobából. A fehér rojtok előrecsúsztak a vállán, és beláttunk a melle közé, ahogy előrehajolt. Két fénytelen szemét egyenes ránc kötötte össze, akár egy szemüvegkeret. A dunyha úgy felpúposodott Papuska hasán, mintha kövér lenne. Pedig akkor már olyan volt, mint a holdsarló, görbe és sovány.

Egy különösen hideg téli éjszakán halt meg. A hold viaszként folyt az út szélén lesben álló, riadt bokrok fölé. Testét az egész éjjel szakadó hó betemette. Három nap múlva találtak rá, amikor felengedett az idő, és az ablakok előtt lógó jégcsapok vize a pléhpárkányokra csepegett. Amikor a szomszédtól kölcsönkért kézikocsin betolták az udvarra, Mamuska nem ájult el. Ezért a faluban megszólták.

Egyik percről a másikra fekete ruhás asszonyokkal telt meg a ház. Mintha a földből bújtak volna elő. Arcukon egybefolyt a könny és a takony, szájuk szélére rászáradt a nyál. Olyan csendesen jártak, mintha nem is e világi teremtmények lennének. Talpuk alatt alig reccsent meg a hajópadló.

Segítettek Mamuskának megmosdatni a testet. Az állát felkötötték, nyitott szemére szemfedőt terítettek. Valaki megkérdezte, nem kellene-e letakarni a fakeretes tükröt. Félig már megvakult, a teteje kifelé dőlt, az ember félig felülnézetből látta magát benne. Végül nem takarták le.

A halott egyetlen percre sem maradhatott magára. Az asszonyok egymást váltották a ravatalnál. Amikor megemelték fél feneküket, nyikorogtak a faszék eresztékei. Mamuska ennivalót készített, tányérján a főtt krumpli kihűlt és sötétsárgára száradt. Sejtelmes mormolás töltötte meg a nagyszobát.

nesztelenül járt

Mamuska úgy mutogatta a halottat, mintha a tulajdona lenne. Jöjjön, nézze meg, mondta, és fellebbentette a szemfedőt. A küszöbről figyeltük, mint amikor Papuska nesztelenül járt a hajópadlón. A fekete testek között néha megpillantottuk merev arcát. Tomó azt monda, olyan, mintha festményt nézne. Papuska szája két sarkától görbe árkok futottak az álla felé.

A sírt csak tavasszal tudták kiásni. A kertben sárga nárciszok nyíltak, nagyokat kurjantva jött a tollas cigány. Papuska dunyhájáért és vánkosáért nem volt hajlandó fizetni. Rontás van rajtuk, mondta. Mamuska fáradhatatlanul verte a sötét színű, molyrágta szőnyeget a nyikorgó nádporolóval minden délután.

A faluban még sokáig találgatták, hogyan került Papuska a szántóföldre. Mamuska a vállát vonogatta, a fehér rojtok táncoltak a hátán. Tomóval titokban összekulcsoltuk a kezünket, de nem néztünk egymásra. Ujjában éreztem szíve dobogását.

Mamuskát a hajópadló recsegése árulta el. Az éjjeliszekrényen megzörrent a fémbögre, a víz a csipketerítőre loccsant, felnyögött az ágyrugó. Mamuska felsegítette Papuskát az ágyról. Suhogott a kopott orkánkabát, ahogy üggyel-bajjal ráadta, és akkurátusan megigazította a gallérját.

Tomó képtelen volt egyenesen tartani a dinamós zseblámpát. A földre világíts, az istenedet, szorítottam meg a csuklóját. Zavarában újra megtekerte a kurbli. Papuska és Mamuska meggörnyedve gázolt át a barázdákon, beesett arcuk világított az elmosódott holdfényben. Egyik kezükkel egymásba kapaszkodtak, másikkal a kabátjukat markolták.

Itt jó lesz, mondta Mamuska, és elengedte a törékeny testet. Papuska csontos ujjai a könyöke után kaptak, de a mozdulat lassú volt. Mamuska egy pillanatra Papuska homlokára tette a kezét, de nem fogta le a szemét. Párálló lehelete eltakarta a fél arcát.

Bokája ijesztően kifordult a barázdákon, talpa alatt ropogott a fagyott hó. Meg-megállt, de nem nézett hátra, csak hallgatózott. A rácsos utcaajtó megnyikordult, az udvarban felvonyított az öreg kutya, a kertben meglendült egy faág. Mamuska lábnyomait egy óra alatt belepte a hó.

Recsegett a hajópadló, amikor bement a nagyszobába. Végigfeküdt a kihúzható ágyon, de nem takarózott be. Mintha nem tudná, hogyan tartsa a kezét, előbb összekulcsolta a mellén, aztán kinyújtotta. Még nem hajnalodott. Az éjszaka teremtményei kifürkészhetetlen útjukat járták.

kép | shutterstock.com